

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Α. Στεφάνου
Τηλέφωνο: 2131516056
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ. 1805 Ε

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων

ΘΕΜΑ: «Απροσπάτετοι οι εργαζόμενοι διανομείς όσον αφορά στα εργασιακά τους δικαιώματα»

ΣΧΕΤ: Η με αρ.πρ. 1170/15.11.2021 ΕΡΩΤΗΣΗ

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ.κ. Α. Αβδελά και Κ. Χήτα, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Θέματα Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία:

- Σύμφωνα με τον Κώδικα Νόμων για την Υγεία & Ασφάλεια των Εργαζομένων (ΚΝΥΑΕ) που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.3850 (Α' 84/02.06.2010), η νομοθεσία για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία εφαρμόζεται στη χώρα μας, εφόσον δεν ορίζεται αλλιώς, σε όλες τις επιχειρήσεις, εγκαταστάσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα (καθώς και στα Ν.Π.Δ.Δ. και τους ΟΤΑ) και για κάθε εργαζόμενο που απασχολείται από τον εργοδότη με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, περιλαμβανομένων των ασκούμενων και μαθητευόμενων (άρθρ. 2 και 3).

Βασικό χαρακτηριστικό του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου είναι η νομική έννοια της αποκλειστικής ευθύνης του εργοδότη, ο οποίος υποχρεούται να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας (άρθρ.42, παρ.1.).

- Ειδικότερες διατάξεις για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων που χρησιμοποιούν μοτοποδήλατο ή μοτοσυκλέτα ιδιοκτησίας ή κατοχής του εργοδότη για τη μεταφορά ή την διανομή προϊόντων, προβλέπονται στο **άρθρο 56 του Νόμου 4611/2019 (Α' 73)** σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος:

- Να λαμβάνει όλα τα μέτρα ώστε τα οχήματα να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένα και συντηρημένα
- Να εφοδιάζει με τον κατάλληλο εξοπλισμό προστασίας των εργαζομένων (προστατευτικό κράνος, πανωφόρι κατάλληλο για την προστασία του αναβάτη, αδιάβροχη προστασία, γάντια και ανακλαστικό γλέκο)
- Να διαθέτει επαρκείς πληροφορίες και γραπτές οδηγίες σχετικά με τον εξοπλισμό προστασίας που θα πρέπει να είναι κατανοητές για τους εργαζομένους

IV. Τα προβλεπόμενα μέτρα να μην συνεπάγονται οικονομική επιβάρυνση για τους εργαζομένους.

Για την εφαρμογή του ως άνω άρθρου σχετικά με τον εξοπλισμό που απαιτείται για τις μεταφορές των διανομέων και το κόστος αυτών έχει εκδοθεί η με αρ. πρωτ. οικ. 9613/1754/2019 με ΑΔΑ: Ω9Υ3465Θ1Ω-7Ρ0 εγκύκλιος.

- Επίσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71 του ν.4808/2021 (Α' 101) οι ψηφιακές πλατφόρμες έχουν έναντι των παρόχων υπηρεσιών, που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται μαζί τους με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, τις ίδιες υποχρεώσεις προστασίας της υγείας και ασφάλειας που θα είχαν έναντι αυτών, αν συνδέονταν μαζί τους με συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας, της σχετικής νομοθεσίας (και των σχετικών διατάξεων του ν.4611/19) εφαρμοζομένης αναλογικώς.

- Σχετικά με το θέμα της εργασίας σε ακραίες καιρικές συνθήκες το Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, αναγνωρίζοντας τους ιδιαίτερους κινδύνους στους οποίους μπορεί να εκτεθούν οι εργαζόμενοι, κατά την εκτέλεση - μεταξύ άλλων - υπαίθριων εργασιών, λόγω επικράτησης αντίξων καιρικών συνθηκών, εκδίδει σχετικές εγκυκλίους (ενδεικτικά: τη με αρ. πρωτ. 56738/30-7-2021 Εγκύκλιο «Πρόληψη της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων» (ΑΔΑ: 6ΖΠΠ46ΜΤΛΚ-333), τη με αρ. πρωτ. 30354/8-3-2011 Εγκύκλιο «Ενημέρωση εργοδοτών και εργαζομένων σχετικά με τη λειτουργία επιχειρήσεων και θεμάτων εργασίας κατά την διάρκεια ακραίων καιρικών φαινομένων (χιονοπτώσεων)», κ.λπ.), στις οποίες επισημαίνεται ότι οι εργοδότες οφείλουν, στο πλαίσιο της λήψης μέτρων προστασίας της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων τους, να προβούν, πέραν της παροχής του αναγκαίου εξοπλισμού ατομικής προστασίας, στην άμεση παύση εργασιών σε περίπτωση επικράτησης, κατά τόπο, ακραίων καιρικών συνθηκών (π.χ. σε περίπτωση καύσωνα κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ των ωρών 12:00-16:00).

Αρμόδια όργανα για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια των διανομέων είναι οι Περιφερειακές Διευθύνσεις Επιθεώρησης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία.

Β. Θέματα ελέγχων συνθηκών υγείας και ασφάλειας και εργασιακών σχέσεων:

- Λόγω του ότι η εργασία των δικυκλιστών διανομέων φαγητού ("delivery") και αντικειμένων ("courier") που ασκείται στις επιχειρήσεις εστίασης και ταχυμεταφορών, αντίστοιχα, παρουσιάζει από τη φύση της υψηλό δείκτη επικινδυνότητας, είχε αποτελέσει κατά τα έτη 2010 και 2019 το αντικείμενο ειδικών προγραμμάτων ελέγχου της Επιθεώρησης ΑΥΕ του ΣΕΠΕ, εστιασμένων στα ζητήματα ασφάλειας και υγείας της συγκεκριμένης κατηγορίας εργαζομένων - και ειδικότερα στην διαχείριση της ασφάλειας & υγείας τους από τις εργοδότης επιχειρήσεις (κάλυψή τους με τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας, αναφορά στην εργασία τους στη γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου) και στη χορήγηση σ' αυτούς των αναγκαίων μέσων.

Από την έναρξη της ισχύος του Ν 4611/2019 (ΦΕΚ 73 Α') στον οποίο περιλαμβάνεται το άρθρο 56 "Διατάξεις για την υγεία και την ασφάλεια κατά τη διανομή και την μεταφορά προϊόντων και αντικειμένων", η εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 5 του εν λόγω άρθρου, στις οποίες αποτυπώνεται, μεταξύ των άλλων, η υποχρέωση του εργοδότη να εφοδιάζει τους δικυκλιστές-διανομείς στους οποίους εφαρμόζεται η εργατική νομοθεσία με τον κατάλληλο

εξοπλισμό προστασίας, χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση των ιδίων (κράνος, πανωφόρι, αδιάβροχο, ανακλαστικό γιλέκο, γάντια) αποτελεί κατά πάγια πρακτική ένα από τα σημεία ελέγχου των Επιθεωρητών ΑΥΕ του ΣΕΠΕ στις επιχειρήσεις εστίασης και ταχυμεταφορών. Επιπροσθέτως, από τις 3/12/2020 κατόπιν εγκυκλίου του ΣΕΠΕ οι εν λόγω έλεγχοι εντατικοποιήθηκαν και η πορεία τους παρακολουθείται σε μηνιαία βάση, ώστε να υπάρξει η καλύτερη δυνατή ανταπόκριση στην αντιμετώπιση των ζητημάτων υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων διανομέων-οδηγών δικύκλου, τα οποία εν τω μεταξύ οξύνθηκαν σημαντικά κατά την περίοδο εφαρμογής των περιοριστικών όρων της λειτουργίας των επιχειρήσεων και των μετακινήσεων των πολιτών στο πλαίσιο του περιορισμού της διασποράς του κορονοϊού.

Στατιστικά, κατά το έτος 2020 πραγματοποιήθηκαν πανελλαδικά **733** έλεγχοι εφαρμογής του Άρθρου 56 του Ν 4611/2019 σε προληπτική βάση ή/και κατόπιν καταγγελίας για μη παροχή μέσων ατομικής προστασίας, ενώ κατά το τρέχον έτος και ως τις 31 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκαν **1.270** έλεγχοι, αντίστοιχα. Σε συνέχεια των ανωτέρω ελέγχων επιβλήθηκαν **29** διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμα) και υποβλήθηκαν **2** μηνύσεις για διαπιστωθείσες παραβάσεις.

Ριζική αντιμετώπιση του ζητήματος της ασφάλειας και υγείας των δικυκλιστών-διανομέων δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την ως άνω δράση της Επιθεώρησης Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία (ΑΥΕ) του ΣΕΠΕ, καθόσον στην αρμοδιότητα αυτής εμπίπτει ο έλεγχος των χώρων εργασίας και όχι των χώρων δημόσιας κυκλοφορίας όπου εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (δηλ. του Ν 2696/1999 όπως ισχύει). Για το λόγο αυτό οι έλεγχοι εφαρμογής του άρθρου 56 του Ν 4611/2019 πραγματοποιούνται στα καταστήματα των επιχειρήσεων και όχι στο δρόμο, ενώ οι Επιθεωρητές ΑΥΕ του ΣΕΠΕ δεν διερευνούν τις συνθήκες και τα αίτια των τροχαίων ατυχημάτων εν γένει, στα οποία εμπίπτει το σύνολο σχεδόν των εργατικών ατυχημάτων σε βάρος των διανομέων προϊόντων και αντικειμένων με δίκυκλο, ούτε έχουν δικαιοδοσία να ελέγξουν την εφαρμογή στο δρόμο των όποιων περιοριστικών μέτρων τυχόν επιβληθούν στην κυκλοφορία συγκεκριμένων κατηγοριών οχημάτων για οποιονδήποτε λόγο, περιλαμβανομένων των δυσμενών καιρικών συνθηκών.

• Η Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων κατά το έτος **2021** (1 Ιανουαρίου - 31 Οκτωβρίου), προέβη στην διενέργεια **3.210** ελέγχων σε επιχειρήσεις που απασχολούσαν διανομείς. Ο συνολικός αριθμός των εργαζόμενων διανομέων στις επιχειρήσεις που ελέγχθηκαν ήταν **5.738**. Κατά τη διενέργεια των ελέγχων, διαπιστώθηκε ότι σε **209** διανομείς δεν καταβαλλόταν από τις επιχειρήσεις η προσαύξηση του 15%, επί των αποδοχών τους. Επίσης **235** επιπλέον διανομείς θίγονταν από άλλες παραβάσεις που αφορούσαν:

- **23** περιπτώσεις αδήλωτης εργασίας
- **184** παραβάσεις για καταστρατήγηση των χρονικών ορίων εργασίας
- **10** για μη δήλωση Ε13 (δήλωση μοτοσυκλέτας) στο «ΠΣ Εργάνη»
- **8** για μη καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών
- **5** για μη καταβολή της μισθοδοσίας, μέσω τραπέζης
- **5** για εργασία, ενώ βρισκόντουσαν σε καθεστώς αναστολής εργασίας

Το συνολικό ύψος των προστίμων που επιβλήθηκε στις επιχειρήσεις για τις ανωτέρω παραβάσεις ανέρχεται στο ποσό των **593.500 €**.

Γ. Δικαιώματα των διανομέων στις ψηφιακές πλατφόρμες:

Με τον προσφάτως ψηφισθέντα νόμο 4808/2021 (Α'101), αναγνωρίστηκαν για πρώτη φορά για τους εργαζομένους στις ψηφιακές πλατφόρμες, με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, τα δικαιώματα σύστασης επαγγελματικών οργανώσεων, απεργίας και σύναψης συλλογικών συμφωνιών.

Συγκεκριμένα στις διατάξεις του άρθρου 70 του παραπάνω νόμου ορίζονται τα ακόλουθα:
«Άρθρο 70 Συνδικαλιστικά δικαιώματα παρόχων υπηρεσιών - φυσικών προσώπων

1. Πάροχοι υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, δικαιούνται να συστήνουν οργανώσεις, με σκοπό την προώθηση των επαγγελματικών συμφερόντων τους.

2. Πάροχοι υπηρεσιών που είναι φυσικά πρόσωπα και συνδέονται με ψηφιακές πλατφόρμες με συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, έχουν δικαίωμα απεργίας, το οποίο ασκούν οι οργανώσεις της παρ. 1. Τα άρθρα 19 έως 22 του ν. 1264/1982 (Α' 79) εφαρμόζονται αναλογικώς.

3. Οι οργανώσεις της παρ.1 δικαιούνται να διαπραγματεύονται συλλογικώς και να καταρτίζουν συλλογικές συμφωνίες, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 1876/1990 (Α' 27)»

Το Υπουργείο μας δεν έχει αρμοδιότητα κρίσης στη σύναψη συλλογικών ρυθμίσεων εργασίας, καθώς, σύμφωνα με τον ν.1876/1990 (Α' 27), η σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας είναι το αποτέλεσμα των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων των εκάστοτε συμβαλλομένων, σε αυτές, μερών. Με βάση το ως άνω νομικό πλαίσιο, οι ενδιαφερόμενες πλευρές μπορούν να διαπραγματεύονται σχετικά και να διαμορφώνουν ελεύθερα τα όσα επιθυμούν να ορίσουν, εφόσον αυτά δεν συγκρούονται με διατάξεις αναγκαστικού δικαίου. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να καθορίζουν με συλλογικές συμβάσεις εργασίας τους όρους αμοιβής και εργασίας, τον χρόνο κατάρτισης και τη διάρκεια αυτών, χωρίς παρεμβάσεις, πλην όσων νομίμως ορίζονται από σχετικές διατάξεις.

Σε περίπτωση αποτυχίας των ελεύθερων διαπραγματεύσεων, τα μέρη δύνανται να προσφύγουν στις υπηρεσίες του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας (Ο.ΜΕ.Δ.). Οι προϋποθέσεις και τα λοιπά διαδικαστικά θέματα αναφέρονται εκτενώς στα άρθρα 14 έως 17 του ν.1876/1990 (Α' 27) όπως ισχύουν.

Δ. Εν ισχύ συλλογικές ρυθμίσεις εργασίας αναφορικά με τους διανομείς:

Ειδικά για τους «διανομείς», δεν βρίσκεται σε ισχύ κάποια ομοιεπαγγελματική συλλογική ρύθμιση εργασίας. Οι εργαζόμενοι αυτοί θα ήταν δυνατόν να περιλαμβάνονται και σε κάποιες επιχειρησιακές συμβάσεις εργασίας, εφόσον ο εργοδότης έχει συνάψει ΕΣΣΕ και στην επιχείρησή του απασχολούνται εργαζόμενοι που είναι διανομείς.

Ωστόσο πρόβλεψη για διανομείς με εξαρτημένη σχέση εργασίας υπάρχει στην παρακάτω κλαδική συλλογική ρύθμιση εργασίας, που βρίσκεται σε ισχύ: Σ.Σ.Ε. (24.5.2021) «Για τους όρους αμοιβής και εργασίας του προσωπικού των πάσης φύσεως Τουριστικών και Επισιτιστικών καταστημάτων όλης της χώρας για το 2021-2023», Π.Κ. 14/9.6.2021 Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με διάρκεια ισχύος από την 22.2.2021 έως την 22.2.2023. Η εν λόγω συλλογική ρύθμιση δεν έχει κηρυχθεί γενικώς υποχρεωτική μέχρι σήμερα, συνεπώς ισχύει μόνο για τα μέρη τα οποία συμβλήθηκαν και καλύπτει διανομείς που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της και δεσμεύονται από αυτή. Τα συμβαλλόμενα μέρη είναι αφενός η Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων στο Επισιτισμό - Τουρισμό (ΠΟΕΕΤ) και αφετέρου, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελματιών (ΠΟΕΣΕ), η Ομοσπονδία Επαγγελματιοβιοτεχνών Ζαχαροπλαστών Ελλάδας (ΟΕΖΕ) και η Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ).

Ε. Αιτήματα κοινωνικοασφαλιστικής φύσεως:

- Με την Αριθ.Πρωτ.39535/Δ1.13239/2019/26.5.2020 (ΑΔΑ:6Α5Ψ46ΜΤΛΚ-Ο7Ν) απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων συγκροτήθηκε στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Επιτροπή Κρίσεως Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελλμάτων με αρμοδιότητα τη γνωμοδότηση για την υπαγωγή εργασιών, ειδικοτήτων ή χώρων εργασίας στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα με βάση επιστημονικά κριτήρια. Η εν λόγω Επιτροπή ολοκλήρωσε το έργο της και εξέδωσε σχετικό πόρισμα το οποίο θα εξεταστεί στο πλαίσιο λειτουργίας του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης (Σ.Κ.Α.), για την έκδοση σχετικής γνωμοδότησης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 17 του ν.3863/2010.

- Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία οι διανομείς υπάγονται για υγειονομική περίθαλψη στην ασφάλιση του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για παροχές σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ και για παροχές σε χρήμα στον e-ΕΦΚΑ.

Σε περίπτωση ανικανότητας για εργασία λόγω ατυχήματος που επήλθε κατά την εκτέλεση της εργασίας ή λόγω αυτής δικαιούνται από τον e-ΕΦΚΑ την καταβολή επιδόματος για ατύχημα το οποίο υπολογίζεται όπως και το επίδομα ασθένειας λόγω κοινής νόσου.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 34,35,37 και 38 του α.ν.1846/1951 στους ασφαλισμένους του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ χορηγείται επίδομα εργατικού ατυχήματος σε περίπτωση ανικανότητας για εργασία που διαρκεί πέραν των 3 ημερών χωρίς να απαιτείται η συμπλήρωση των χρονικών προϋποθέσεων των 120 ημερών εργασίας.

Το ποσό του επιδόματος ασθένειας ισούται με το 50% του τεκμαρτού ημερομισθίου της ασφαλιστικής κλάσης στην οποία ανήκει ο ασφαλισμένος, βάσει του μέσου όρου των αποδοχών των τριάντα (30) τελευταίων ημερών εργασίας του προηγούμενου της αναγγελίας της ανικανότητας προς εργασία ημερολογιακού έτους.

Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν ημερομίσθια ως ανωτέρω, για τον υπολογισμό του επιδόματος ασθένειας, λαμβάνεται υπόψη το τεκμαρτό ημερομίσθιο της ασφαλιστικής κλάσης που κατατάσσεται ο ασφαλισμένος, βάσει του ημερομισθίου της τελευταίας ημέρας εργασίας.

Το επίδομα ασθένειας προσαυξάνεται κατά 10% για κάθε προστατευόμενο μέλος οικογένειας του δικαιούχου και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι ανώτερο του εκάστοτε ισχύοντος τεκμαρτού ημερομισθίου της 8ης ασφαλιστικής κλάσης, ούτε του 70% του ημερομισθίου της ασφαλιστικής κλάσης βάσει της οποίας υπολογίζεται το επίδομα

Κατ' εξαίρεση, για τις πρώτες δεκαπέντε (15) ημέρες αποχής από την εργασία λόγω ασθένειας, το ποσό του επιδόματος με τις προσαυξήσεις λόγω οικογενειακών βαρών, ισούται με το 50% του καθοριζόμενου ποσού και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι ανώτερο του τεκμαρτού ημερομισθίου της 3ης ασφαλιστικής κλάσης,(15,99€) όπως αυτό ισχύει κάθε φορά, ούτε και του 35% του ημερομισθίου της ασφαλιστικής κλάσης με την οποία υπολογίζεται το επίδομα.(29,39€).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ